

ROMLÓ KILÁTÁSOK: 16,3 SZÁZALÉKOS PÉNZROMLÁST VÁR ÉV VÉGÉRE A ROMÁN JEGYBANK, JÖVŐRE IS KÉT SZÁMJEGYŰ MARAD A RÁTA

Alaposan pörgetik az inflációt az energiaárak

Felfele módosította tegnap az inflációs kilátásokat a Román Nemzeti Bank, és jövőre is két számjegyű pénzromlást várnak. Az indoklás szerint az energiaárak alakulása által okozott sokk az általuk vártnál sokkal erőteljesebb volt, ráadásul gyorsan be is épült minden terméknek az árába.

» **BÁLINT ESZTER**

Felfele módosította az év végén várható inflációs rátára vonatkozó prognózist a Román Nemzeti Bank (BNR), és 2023 végére is két számjegyű, 11,2 százalékos pénzromlást várnak a Mugur Isărescu jegybankelnök által tegnap ismertett előrejelzések szerint. A BNR augusztusi jelentésében az idei év végére még 13,9 százalékos, jövő évre pedig 7,5 százalékos inflációt jósolt. A májusi jelentésben ugyanakkor 12,5 százalékos inflációt prognosztizált a jegybank az idei év végére és 6,7 százalékos pénzhígulást 2023-ra. Most viszont úgy becsülik, hogy csak 2024-ben lassul újra egy számjegyűre az infláció, a friss prognózis szerint 2024 harmadik negyedévében 4,2 százalékos lesz a pénzromlás. A jegybank szakértői szerint eközben az idei év végéig az infláció enyhe növekedése, majd a fokozatos mérséklődése várható. A csökkenés a friss prognózis szerint csak 2023 harmadik negyedévében torpanhat meg ideiglenesen, ha érvényét veszíti a földgáz és az áram árát korlátozó jogszabály.

„Az energiaárakkal nem lehet viccelődni”

Mugur Isărescu tegnapi sajtótájékoztatóján az energiaárak emelkedésének veszé-

lyére figyelmeztetett. Mint mondta, „az energiasokk hatása” számottevően meghaladta az általuk vártat. „Az energiaárakkal nem lehet viccelődni, mivel gyorsan meglátszanak más árakban is, kvázi állandó összetevői minden árnak. Ha az elmúlt hónapokat vesszük görcsö alá, az infláció 14 és 16 százalék között mozgott. A havi növekedés 1 és 1,3 százalék közötti volt. Áprilishoz mérten kialakult egy plató, amiben fontos szerepe volt annak, hogy a villanyáram és a földgáz ára stabil volt, az üzemanyagok pedig dezinflációs hatással voltak” – fogalmazott a bukaresti központi pénzügyintézet vezetője.

Mint részletezte, miközben az előző negyedévben az energiaárak növekedése közvetlenül járult hozzá az inflációs ráta növekedéséhez, addig most már közvetve, a többi árba beépülve hajtja felfele a

mutató értékét. „Soha nem jelentek meg ilyen hamar az energiaköltségek a végső árban. Régebb ez inkább a kőolajra volt jellemző. Most itt van minden: a kőolaj is, a földgáz is, a villanyáram is” – fejtette ki a jegybankelnök. Kitért arra is, hogy az ukrajnai háború és az aszály is hozzájárult a drágulási hullámhoz.

Pozitívként említette eközben az árfolyam alakulását. „Egyelőre nem látunk veszélyes trendeket az árfolyam-

» **„Soha nem jelentek meg ilyen hamar az energiaköltségek a végső árban. Régebb ez inkább a kőolajra volt jellemző. Most itt van minden: a kőolaj is, a földgáz is, a villanyáram is” – fejtette ki a jegybankelnök.**

A korábban vártnál lényegesen nagyobb inflációt prognosztizál Mugur Isărescu

nál. Relatív stabil volt, és ezzel segített. Az hiányzott volna, hogy az energiaárak növekedése mellett még az árfolyam is inflációt okozzon. Amint leülepednek a dolgok, flexibilisbé válik az árfolyam is. Lássuk, merre visz a piac” – mondta Isărescu.

A beruházásokra kellene összpontosítani

Ami a gazdaság alakulását illeti, a BNR elnöke szerint Romániában jövőre nem lesz technikai recesszió, de a román össztermék (GDP) növekedése mindenképp le fog lassulni. Arra is ráirányította a figyelmet, hogy sajnálatos módon Romániában a gazdasági növekedést még mindig a fogyasztás pörgeti, és nem a beruházások. „Nincsenek útjaink. A gazdasági növekedés a fogyasztásra támaszkodik, nem a beruházásokra. Reméljük, hogy az uniós pénzek lehívásával a GDP inkább a beruházásoknak köszönhetően fog bővülni” – vélekedett a jegybankelnök. Felidézte: az év első felében a román gazdaság gyarapodása várakozáson felüli volt, de az év második felében mérséklődik a nemzetközi események, illetve a monetáris politika bekeményítése miatt.

Amint arról beszámoltunk, az Európai Bizottság legfrissebb prognózisa szerint Romániában az infláció 2022-ben 11,8 százalék lesz, 2023-ban 10,2 százalékra mérséklődik, majd 2024-ben 6,8 százalék lesz. A Nemzetközi Valutaalap (IMF) legutóbbi jelentésében rontott a fogyasztói árak romániai növekedésének kilátásain. A nemzetközi pénzügyintézet a korábban előrejelzett 9,3 százalék helyett 13,3 százalékos inflációra számít év végén Romániában, 2023-ra vonatkozóan pedig 4 százalékról 11 százalékra módosította a prognózist.

Bírságot a hatóság a késve kiállított villanyszámlák miatt

» **BÍRÓ BLANKA**

Aggodalommal követik a fogyasztók az energiaár-szabályozással kapcsolatos fejleményeket, nehéz eligazodni a sürgőségi kormányrendeletek, a parlamentben zajló viták, és az egymást követő politikai nyilatkozatok sűrűjében. A múlt héten az árampiac 2025 márciusáig érvényes szabályozásáról született döntés a koalícióban, ennek kapcsán a földgázzal fűtő fogyasztókban merültek fel kérdések, hogy mi lesz az ő sorsuk. Sokan a késlekedő számlák miatt aggódnak, és bár az Országos Energiaár-szabályozó Hatóság (ANRE) rendszeresen bírságolja emiatt a szolgáltatókat, a számlák mégsem érkeznek időre. Egy olvasónk lapunknak elpanaszolta, amikor a szülei udvarára építkeztek, nem választották le a két háztartást, egyetlen villanyórát használnak, így átlépik a küszöböt, és nem jogosultak ársapkára. Közben április óta nem kaptak számlát, rettegve várják, hogy az elmúlt hónapokra mekkora összeget kell majd kifizetniük, hiszen még az sem egyértelmű, milyen egységáron számláz nekik a szolgáltató. A kérdésekkel Nagy-Bege Zoltán az ANRE alelnökét kerdeztük, aki leszögezte, egyelőre az árplafonnal kapcsolatban nem született semmilyen új döntés, az eddigi szabályozások vannak érvényben. A számlák kiállítását ellenőrzik, a késle-

désért bírságnak, abban bízva, hogy ez jobb belátásra téríti a szolgáltatókat.

A parlament asztalán a számláink

A pénteken elfogadott szabályozás nem módosítja a kiskereskedelmi forgalmat, csak a nagykereskedelmi piacra érvényes, mutatott rá Nagy-Bege Zoltán. Kifejtette, 2025 márciusáig bizonyos termelők kötelesek lesznek 450 lej/mWh áron eladni a villamos energiát azoknak a szolgáltatóknak, akik végső fogyasztóknak biztosítják az áramot. A maguk részéről ezek a szolgáltatók a 27-es, illetve a 119-es kormányhatá-

» **Ezután derül ki, hogy a 119-es sürgösségi kormányrendelet parlamenti jóváhagyásával milyen módosítások lesznek, a politikai nyilatkozatokból az szűrhető le, hogy van egy szándék a koalícióban, hogy maradnak a kategóriák és a plafonok.**

zatban megszabott kategóriákat és ársapkákat kell továbbra is alkalmazni: akik 2021-ben átlag havi 100 kilowattóra alatt fogyasztottak 0,68 lejt fizetnek, akik 300 kilowattóra alatt az első 255 kilowattóráért 0,80 lejt, azon felül a különbözetet a piaci áron fizetik. Ezután derül ki, hogy a 119-es sürgösségi kormányrendelet parlamenti jóváhagyásával milyen módosítások lesznek,

a politikai nyilatkozatokból az szűrhető le, hogy van egy szándék a koalícióban, hogy maradnak a kategóriák és a plafonok, viszont aki nem illeszkedik ebbe, a jelenlegi piaci ár helyett 1,3 lejért kapja majd a villamos energiát, mutatott rá az alelnök. Mint mondta, a földgáz esetében sincs egyelőre semmilyen változás, vélhetően ugyanaz a szándék, és kitolják a kompenzációt 2025 márciusáig. A pénteken elfogadott szabályozás a költségvetés szempontjából hoz változást, mert ez alapján bizonyos mennyiséget 450 lej/mWh áron vásárolnak meg a szolgáltatók, nem pedig piaci áron, és ezt nem kell az ársapka miatt kompenzálni az államkasszából. A beszerzés nem történik száz százalékban ezen az áron, hiszen jelenleg is vannak már 2023-ra kötött szerződések, ugyanakkor nem minden termelő köteles ezt az árat alkalmazni. Ez a mechanizmus viszont a végső fogyasztók többségét nem érinti, amíg érvényben van az ársapka, szógezte le Nagy-Bege Zoltán.

Késlekedő szolgáltatók

Kérdésünkre elmondta, az ellenőrzések során azt tapasztalták, hogy az Electrica Furnizare szolgáltatónál azon ügyfelek esetében késtek a számlakiállítás, akiknek nem jár semmilyen árplafon. Ez esetben az a szabály, hogy az átlag beszerzési áron kell havonta számlázniuk, és valamiért ezt nem tudták időben alkalmazni, holott

nem olyan bonyolult. Ahol ellenőriztek, mindenhol észleltek kisebb-nagyobb kihágásokat, az Electrica Furnizare esetében a számlák több mint 20 százalékát késve állították ki, a Hidroelectrica áprilistól szeptember végéig egyetlen számlát sem állított ki időben. A többi szolgáltatónál a számlák kevesebb mint 2 százaléka érkezett késve. Ennek értelmében a legnagyobb bírságot, 120 ezer lejt, az Electrica Furnizare kapta.

A hatóság alelnöke a fogyasztók szempontjából pozitívumnak ítélte, hogy annak ellenére, hogy késett, a Hidroelectrica egyszerre csak egy számlát állít ki, tehát nem az történik, hogy egyszerre kiszámláz négyöt hónapot. A megkésett számlákért lehet ugyan panaszt tenni a szolgáltatónál, erre a szabályozás értelmében 15 munkanapon belül kell válaszolniuk, ám a tapasztalat szerint gondjaik vannak a határidők betartásával. Arra vonatkozó kérdésünkre, hogy sokan fontolgatják ugyan a szolgáltatóváltást, ám nem mernek lépni, amíg nem kapják meg a megkésett számlákat, Nagy-Bege Zoltán kifejtette, akkor is lehet szolgáltatót váltani, ha a jelenlegitől néhány hónapja nem kapunk számlát. Ilyen esetben arra kell figyelni, hogy az átállás időpontjában, amit az új szolgáltató kiközöl, le kell olvasni az órát, sőt érdemes le is fényképezni, hogy maradjon nyoma az akkori óraállásnak, majd utólag elszámolják az addig nem számlázott mennyiséget.